

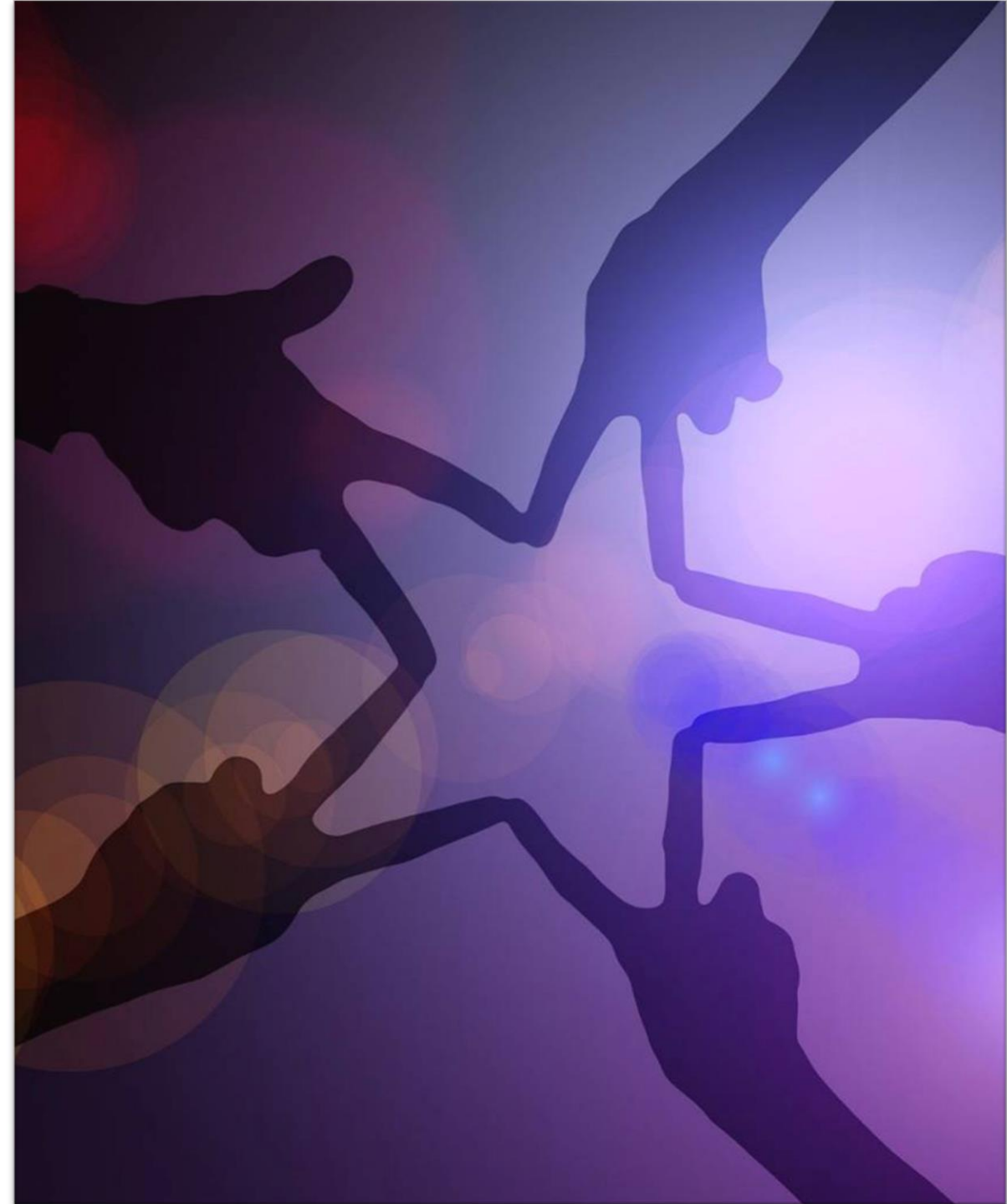

Solidarity in practice (SoliPro)

**Nuorten arkiyhteisöt tunnustuksen lähteenä ja
ehkäisevän sosiaalityön areenana**

Riikka Korkiamäki, Ayesah Emon, Annika
Lehtonen, Maaro Niskanen, Nina
Vanhatalo, Elina Vaahensalo

Nuorille hyvinvointia yhdessä tekemällä -ohjausryhmä
Tampere 30.1.2026

Lähtökohta

- Ihmisten, ihmisryhmien ja yhteisöjen välinen solidaarisuus on toimivan, tasa-arvoisen ja demokraattisen yhteiskuntaelämän edellytys.
- Solidaarisuuden edistäminen on keskeinen nuorten kasvatuksen, koulutuksen, vapaa-ajantoiminnan, nuorisotyön ja ennaltaehkäisevän nuorisososiaalityön tavoite.
- Ymmärryksen lisääminen nuorten kokemasta solidaarisuudesta on ensisijaista nuorten kanssa työskenteleville.

SoliPro-hanke (SA 2022-2026)

- Hankkeessa tutkitaan, kuinka nuorten käsitys solidaarisuudesta rakentuu ikätoverisuhteissa, suhteissa muihin sukupolviin sekä laajemmassa suhteessa paikallisiin yhteisöihin ja yhteiskuntaan.
- Hanke on kiinnostunut nuorten käsityksistä solidaarisuudesta nuorten keskeisissä arkiympäristöissä (koulu, katu ja sosiaalinen media) sekä siitä, miten solidaarisuus määrittyy eurooppalaisen nuorisopolitiikan tavoitteena.
- Oletuksena on, että myöhäismodernissa yhteiskunnassa solidaarisuutta rakennetaan myös erilaisuudesta, ei vain samankaltaisuudesta, käsin (esim. Oosterlynck ym. 2017).
- Tutkimuksen tuottama tieto auttaa käsitteellistämään solidaarisuutta siten, että moninaiset arvot yhteiskunnassa saavat tilaa. Tuloksia voidaan hyödyntää ehkäisevässä sosiaalityössä ja muussa työskentelyssä nuorten kanssa.

Teoreettinen kehys

Hankkeessa hyödynnetään Oosterlynckin ja kumppaneiden (2017) ajatusta tilallisesta solidaarisuudesta (*spatial solidarity*), joka jakautuu kolmeen kiinnostuksen kohteeseen:

1. **Solidaarisuuden lähteet** eli miten lojaliteetit muotoutuvat yksilöiden välille.
2. **Paikkojen merkitys** solidaarisuuksien muotoutumisessa ja sitä kautta myös paikkoihin liittyvien valtasuhteiden vaikutus.
3. **Poliittinen ulottuvuus** eli mitä yhteiskunta odottaa nuorilta koskien solidaarisuuksia.

Lähde:

Oosterlynck S, Loopmans M and Schuermans N (eds) (2017) *Place, Diversity, Solidarity*. London: Routledge.

Tutkimustehtävä

Mitä solidaarisuus (empatia, myötätunto, avunanto, liittoutuminen...) on **arkisina käytäntöinä** nuorten jokapäiväisissä elämisympäristöissä?

- Miten solidaarisuus ilmenee **käytännössä**: miten sitä "esitetään" ja miten siitä **neuvotellaan** kanssakäymisessä toisten ihmisten kanssa?
- Minkälaisia **valintoja** ja **päätöksiä** solidaarisuuteen liittyy, ja miten niitä perustellaan?
- Millaisia **rajoja, ulossulkemisia ja toiseuksia** solidaarisuus rakentaa?
- Miten **paikat** ja **tilat** (fyysiset, digitaaliset ja mentaaliset) merkityksellistävät solidaarisuuksia ja niistä käytäviä neuvotteluja?

Osatutkimukset

- **Tiina Määttä:** Solidaarisuuden muodot kouluympäristössä
- **Maaro Niskanen:** Katuorientoituneet nuoret ja solidaarisuus pääkaupunkiseudun katuympäristöissä
- **Annika Lehtonen:** Rikollisuuden ja väkivallan keskellä elävien nuorten solidaarisuuden kuvauksia Brazilian Salvadorissa
- **Elina Vaahensalo:** Toiseuden ulottuvuudet nuorten TikTok-sisällöissä
- **Ayeshah Emon:** Nuorten solidaarisuuden ilmaisujen tarkastelu EU-rahoitteisissa suomalaisissa nuorten solidaarisuusprojekteissa

Osatutkimusten keskeisiä teemoja

- Solidaarisuus
 - **jatkuvan neuvottelun kohteena**
 - **performatiivista ja ambivalenttia**
 - **kumpuaa läheisyydestä/yhteisyydestä sekä ulkopuolisuudesta ja ristiriidoista**
 - **affektiivinen, konventionaalinen, reflektiivinen, universaali solidaarisuus**
- Kontekstit, joissa nuoret kulloinkin arkeaan elävät, vaikuttavat olennaisesti solidaarisuuden ilmenemisen mahdollisuuksiin ja ehtoihin sekä siihen, miten solidaarisuutta koetaan ja osoitetaan
- Solidaarisuuden edistämisen edellytykset nuorten arkiyhteisöissä
 - **ymmärrys siitä, mitä solidaarisuus eri nuorille erilaisissa elämistiloissa ja -tilanteissa merkitsee**
 - **osallisuuden, osallistumisen ja kansalaisuuden vahvistaminen**
 - **nuorten elämismaailmojen kokonaisuuden näkökulmat: monialainen ammatillinen työ ja kansalaisyhteiskunnan (kolmas sektori) huomioiminen**

Solidaarisuushierarkiat katuympäristöissä viihtyvien nuorten kokemana

- Tutkimus käsittelee pääkaupunkiseudun katuympäristöissä viihtyvien nuorten solidaarisuuksia. Tutkimus vastaa kysymyksiin ”miten katuympäristöissä viihtyvät nuoret kuvaavat kokemuksiaan solidaarisuudesta” ja ”millaisina käytäntöinä solidaarisuus tai sen puute nuorten kuvauksissa ilmenee”
- Tässä tutkimuksessa aineistona 32 nuoren kanssa tehtyjä yksilö- ja ryhmähaastatteluita. Aineistonkeruu tehty yhteistyössä pääkaupunkiseudun etsivän ja jalkautuvan nuorisotyön ympäristöissä Aseman lapset ry:n sekä Espoon kaupungin nuorisopalveluiden kanssa.

Tuloksia:

- Nuorten solidaarisuudet näyttäytyvät hierarkkisinä ja solidaarisuuden voimakkuus vaihtelee eri ihmissuhteissa
- Solidaarisuus usein taustalla erilaisissa konfliktitilanteissa, esim. puolustetaan perheenjäseniä ja ystäviä
- Nuoret osoittavat solidaarisuutta myös tuntemattomia ihmisiä kohtaan julkisissa tiloissa, esim. spontaania avustamista erilaisissa tilanteissa
- Toisaalta nuoret kokevat julkiset tilat usein turvattomiksi → julkisissa tiloissa nuoriin kohdistetaan epäsolidaarisuutta esim. rasismina, uhkailuna, väkivaltaisuuksina
- Isoissa porukoissa liikkuminen tuo nuorille turvaa julkisissa tiloissa

Rikollisuuden ja väkivallan keskellä elävien nuorten neuvoteltu solidaarisuus Brazilian Salvadorissa

Suurin osa Brazilian kaupunkien periferiayhteisöissä elävistä nuorista eivät ole kiinnittyneet rikollisuuteen, mutta rikollisuus, huumekauppa ja poliisiväkivalta vaikuttavat monien näissä yhteisöissä asuvien nuorten elämään.

Tavoitteena selvittää, miten nuorten solidaarisuus ilmenee ja ehdollistuu rikollisuuden ja väkivallan kontekstissa.

Etnografinen kenttätyö Brasiliassa 2018–2023, fokus **haastatteluissa** neljän 15–17-vuotiaan pojan kanssa lastensuojelulaitoksessa Salvadorin kaupungissa 2023.

Nuorten **ristiriitaiset solidaarisuuskokemukset**

- Yhteenkuuluvuuden, luottamuksen ja tuen jatkuvat neuvottelut arjessa
- Universaali solidaarisuus muita vaikeissa tilanteissa olevia nuoria kohtaan

Työkäytännöt ja poliittinen päätöksenteko, jotka väkivaltaisten interventioiden ja leimaavan yhteiskunnallisen ilmapiirin sijaan edistävät monialaisesti nuorten, heidän perheidensä ja yhteisöjensä **osallisuutta** ja **voimavaroja**.

- Sosiaalipedagogiikka tarjoamassa **vaihtoehtoisia tulevaisuudennäkymiä**
- Poliittis-pedagoginen **perhe- ja yhteisötyö** oikeuksien tunnistajana ja edistäjänä

Mitä enemmän pahaa lähtee ihmisten mielestä, sen parempi. Silloin on enemmän ihmisiä, jotka tekevät hyviä asioita. Ja maailma kiittää. [...] Haluan muuttaa muiden elämän. Jotka ovat kadulla, käyttävät huumeita ja tappavat. Haluan muuttaa sen, se on väärin. –João, 15

Toiseuden ulottuvuudet nuorten TikTok-sisällöissä

Digitaalista etnografiaa soveltavassa tutkimuksessa tarkastellaan solidaarisuuden ja **toiseuden** ilmenemistä suomenkielisissä, nuorten julkaisemissa TikTok-sisällöissä. Tavoitteena tarkastella solidaarisuuden ilmaisua sen ehdollisuuden ja ulkopuolelle rajaamisen kautta; ketkä hahmotetaan ulkopuolisiksi ja toisiksi, ja miten tätä rajanvetoa tehdään?

Tulokset:

- **Sosiaalisen media pelkistää** → Toiseudet ja solidaarisuudet perustuvat **helposti tunnistettaviin normeihin ja stereotyyppeihin**; ikä, sukupuoli, koulutus, kansallisuus ja kulttuuritausta.
- **Sosiaalinen media myös arvokas kanava solidaarisuuden rakentamiseen**; TikTokissa marginalisoiduista lähtökohdista näkyvästi tulevat nuoret erityisen alttiita häirinnälle, mutta mahdollisuudet rakentaa yhteyksiä samoista lähtökohdista tuleville ovat suuremmat.
- **(Itse)ironinen huumori keskeisessä roolissa sosiaalisen median viestinnässä**; Nuorten kanssa työskentelevä ei automaattisesti tarvitse TikTok-tiliä, mutta tarvitsee ymmärrystä sen kielestä/kulttuurista (huumorin ja meemien merkityksen ymmärtäminen).
- TikTokissa kiertävät hierarkiat (lukio > amis) **eivät ole neutraaleja faktoja vaan kulttuurisia järjestyksiä**, joiden asemaa arvon mittareina olisi hyvä purkaa.

Julkaisuja, mm.

Lehtonen, A. (2025) Young people's negotiated solidarity in the context of drug-related crime and violence in Salvador, Brazil. Journal of Youth Studies, 1–16.

Määttä, T. (2025) Potential of schools to promote spatial solidarity by recognising intergenerational power relations: Staff perspective. Power and Education, OnlineFirst.

Määttä, T. & Korkiamäki, R. (2025) Tracing the rationale for solidarity in teenagers' post-apocalypse stories. Childhood 32(4), 502-518.

Niskanen, M. & Korkiamäki, R.

(tulossa) S

lukkamen

Vaahensalo, E.

(tulossa) M

s

Katso lisää: <https://projects.tuni.fi/solidaarisuus/julkaisut/>

Tuo kirjanmerkit... Sisu Moodle Google Drive Google Scholar New Tab Dictionary MOT SOC tohtoriohjelmat Andor Tampereen yliopisto P... Opinto-ohjelma 2024... CATS

Tampereen yliopisto

Solidariteetit käytäntöön – Nuorten arkiyhteisöt tunnustuksen lähteenä ja ehkäisevän sosiaalisuuden areenana (SoliPro)

HAE SIVUSTOLTA...

ETUSIVU ESITTELY IHMISET AJANKOHTAISTA JULKAISUT PUHEENVUOROT TIETOSUOJAILMOITUS TIEDONKERUU

YHTEISTYÖKUMPPANIT IN ENGLISH

Solidariteetit käytäntöön!

Nuorten arkiyhteisöt ehkäisevän sosiaalisuuden areenana.

Lue SoliPro-hankkeen uusin blogi:

Lue blogi!

Type here to search

16.41 15.11.2024

KIITOS!

<https://projects.tuni.fi/solidaarisuus>